

مثلث توسعه اقتصادی

(فرهنگ، شفافیت، برنامه‌ریزی)

به همراه:

- مکاتب اقتصادی
- توسعه اقتصادی و برنامه‌ریزی
- تخصص‌گرایی
- توسعه با رویکرد اقتصاد اسلامی

مؤلف:

دکتر حامد کریمی

(مدرس دانشگاه _ مشاور اقتصادی)

اندریشه‌ارشد

سرشناسه	کریمی، حامد، ۱۳۶۹-
عنوان و نام پدیدآور	مثلث توسعه اقتصادی (فرهنگ، شفافیت، برنامه‌ریزی) به همراه: مکاتب اقتصادی، توسعه اقتصادی و برنامه‌ریزی، تخصص‌گرایی، توسعه با رویکرد اقتصاد اسلامی/تالیف حامد کریمی.
مشخصات نشر	تهران: اندیشه ارشد، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۴۳۶ ص.
شابک	978-622-5765-08-5
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. [۴۲۳] - ۴۳۶.
موضوع	رشد اقتصادی Economic development رشد اقتصادی -- برنامه‌ریزی Economic development -- Planning
رده بندی کنگره	۸۵HD
رده بندی دیویی	۹/۳۳۸
شماره کتابشناسی ملی	۸۷۲۹۲۸۴
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیا

انتشارات اندیشه ارشد

نام کتاب	مثلث توسعه اقتصادی (فرهنگ، شفافیت، برنامه‌ریزی)
نام مؤلف	حامد کریمی
حروفچینی و صفحه‌آرایی	واحد تایپ و صفحه‌آرایی انتشارات اندیشه ارشد
نوبت چاپ	اول ۱۴۰۰
شمارگان	۱۰۰ نسخه
قیمت	۱۲۰,۰۰۰ تومان

شماره استاندارد بین‌المللی کتاب (شابک) ۹۷۸-۶۲۲-۵۷۶۵-۰۸-۵

International Standard Book Number (ISBN): 978-622-5765-08-5

مرکز پخش: میدان انقلاب - خیابان وحیدنظری - بین دوازده فروردین و منیری جاوید - پلاک

۱۳۰ - طبقه اول - واحد ۲ تلفن: ۶۶۹۷۹۲۲۷-۶۶۹۷۹۲۳۴

خرید اینترنتی کتاب با تخفیف ویژه از سایت:

www.Amozeshportal.ir

هرگونه الگوبرداری از سبک و سیاق و یا تکثیر کل یا قسمتی از کتاب‌های انتشارات اندیشه ارشد شرعاً حرام و قانوناً ممنوع می‌باشد و متخلف براساس قانون حمایت از حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد شدید قانونی قرار خواهد گرفت.

واحد حقوقی انتشارات اندیشه ارشد: ۶۶۹۷۹۲۳۴-۶۶۹۷۹۲۲۷

مقدمه مؤلف

لودویگ فون میزس نوشت: «بیشتر کسانی که بنیادهای علم اقتصاد را بنا کرده‌اند هرگز در یک‌زمان نزیسته‌اند».

شکل‌گیری تفکر اقتصاد توسعه حاصل توجه سیاستمداران، احزاب و افکار عمومی به همراه یک استدلال و توجیه علمی است. پیشگامان این علم در چارچوب عقاید و نظرات خود به مقوله رشد و توسعه اقتصادی عنایت داشته‌اند. چنانکه در همه فصل‌های کتاب مشهود است واژه کلیدی کتاب "توسعه" است. همواره در طول دوران تحصیل، پژوهش و تدریس، توسعه و چگونگی حرکت در مسیر توسعه با مضمون کمک به زیست بهتر انسان‌ها دغدغه ذهنی‌ام بوده است. غور و تأمل چندساله در متون اقتصادی، مفهوم توسعه را با موضوعات و مباحثی چون سرمایه انسانی، سرمایه فیزیکی، درآمد، منابع و غیره گره می‌زد که در دهه و سال‌های اخیر مفاهیمی چون توسعه پایدار، توسعه انسانی به این گستره مفاهیم اقتصادی افزوده شده است. باوجود اذعان به پارادیم‌های مذکور، همواره بر این گفتمان علمی خود تأکید داشتم که مفهوم و مؤلفه‌ای فراتر از مفاهیم و متغیرهای مذکور برای توسعه نیاز است. به عبارت بهتر برای توسعه کشور متغیری افزون بر سرمایه انسانی، سرمایه فیزیکی، درآمد، منابع نیاز است. در ذهن و اندیشه خود همواره دنبال فرهنگ، شفافیت و برنامه‌ریزی به‌عنوان حلقه‌های مفقوده حرکت و اراده توسعه در کشور بودم. گاهی این اندیشه در من قوت می‌گرفت که شفافیت مؤلفه مهم توسعه است و گاهی فرهنگ و برنامه‌ریزی را مؤثرتر می‌پنداشتم.

به دنبال چنین سؤال ذهنی به‌مرور بسیاری از مقالات و کتاب‌های مدیریتی و اقتصادی پرداختم. با پژوهش چندساله این فلسفه فکری در من قوت گرفت که شفافیت می‌تواند حلقه مفقوده توسعه در کشور باشد. این جانب باور دارم که بافرهنگ، شفافیت و برنامه‌ریزی، مسیر توسعه کشور هموارتر خواهد شد. چنانکه بسیاری از صاحب‌نظران و پژوهشگران عصر حاضر اعتقاد دارند که زیربنای

توسعه کشور فرهنگ و شفافیت می‌باشد و بدون فرهنگ، شفافیت و برنامه‌ریزی نمی‌توان مسیر توسعه را طی کرد.

همچنین اعتقاد دارم که بخش اعظم مشکلات در مسیر توسعه، از عدم اتکا به مردم و توانمندی‌های داخلی بوده و با برنامه‌ریزی دقیق و علمی، توجه و اعتماد به اقتصاد درونگرا می‌توان مسیر توسعه اقتصادی را طی کرد. در نتیجه سعی می‌کنم چالش‌هایی را که در مسیر دستیابی به توسعه و رشد سریع اقتصادی وجود دارد را به‌صورت سیستماتیک و کلی مورد بحث و بررسی قرار بدهم.

گفتنی است که کتاب حاضر به ثمر نمی‌نشست مگر با لطف و یاری چند گروه که در این بخش ذکر چند سپاس را بر خود لازم می‌دانم. سپاس نخست، برای توفیق نگارش این کتاب که جز در سایه موهبت خداوند سبحان میسر نبود. سپاس دوم، از والدینم که هر چه دارم از ایشان است و بودن و زیستن را به من هدیه نمودند. سپاس سوم، از اساتیدی که از ایشان آموختم و مشوق و مشاور من بوده‌اند. سپاس چهارم، از دوستان صبورم که با قدرت تعقل و اندیشه خویش مرا در مسیر علمی و پژوهشی حمایت نموده‌اند و بخشی از دستاوردهای علمی خویش را مرهون آن‌ها هستم. در پایان به دلیل زحمات و خدمات ارزشمند سردار شهید حاج قاسم سلیمانی به اسلام و مسلمین، این اثر علمی را تقدیم به ایشان می‌نمایم.

امید دارم این کتاب کاربردی راهنمای عمل جامعه قرار گیرد و بتواند سهمی هرچند اندک در مسیر توسعه پایدار و ملی داشته باشد. نویسنده اذعان دارد که کتاب حاضر همانند هر اثر علمی عاری از ضعف و قوت نیست و به گرمی از پیشنهادهای منتقدان و خوانندگان عزیز برای برجسته‌سازی نقاط قوت، کاهش و حذف نقاط ضعف و در نهایت بهبود کیفیت کتاب از مسیر آدرس الکترونیکی hamed.karimis1990@gmail.com استقبال می‌نماید.

دکتر حامد کریمی - اسفند ۱۴۰۰

مؤلف و مدرس دانشگاه

فهرست مطالب

۲۱.....	فصل اول: واژه‌های کلیدی اقتصاد
۲۳.....	مقدمه
۲۳.....	تعریف علم اقتصاد
۲۶.....	طبقه‌بندی علم اقتصاد
۲۹.....	روش‌های تحلیل در علم اقتصاد
۳۹.....	فصل دوم: مکاتب اقتصادی
۴۱.....	مقدمه
۴۲.....	مکتب مرکانتیلیسم
۴۳.....	نقدی بر دیدگاه مرکانتیلیسم
۴۶.....	مکتب کلاسیک‌ها
۴۷.....	مکتب تاریخی
۴۸.....	مکتب سوسیالیسم
۵۰.....	مکتب نئوکلاسیک‌ها
۵۱.....	توسعه مکتب نئوکلاسیک
۵۲.....	مکتب اتریش
۵۳.....	مکتب نهادگرای قدیم
۶۱.....	مکتب اقتصادی اسلام
۶۳.....	فصل سوم: توسعه اقتصادی و برنامه‌ریزی
۶۵.....	مقدمه
۶۵.....	تعریف رشد اقتصادی
۶۶.....	فرآیند رشد اقتصادی
۶۸.....	هزینه‌های رشد اقتصادی
۷۰.....	رشد اقتصادی و دولت
۷۴.....	تعریف و مفهوم توسعه اقتصادی
۷۷.....	شاخص‌های توسعه اقتصادی
۸۰.....	ویژگی‌های توسعه اقتصادی
۸۲.....	توسعه اقتصادی و دولت
۸۴.....	ویژگی سازوکار دولت چیست؟
۸۸.....	عامل کارآیی سازوکار دولت چیست؟

۸۹.....	استراتژی‌های توسعه اقتصادی
۹۵.....	استراتژی متنوع سازی تولیدات صنعتی
۹۶.....	استراتژی تعدیل ساختاری
۹۷.....	استراتژی‌های تجاری
۹۸.....	استراتژی توسعه فن آوری اطلاعات و ارتباطات
۹۸.....	استراتژی مبتنی بر سرمایه‌گذاری خارجی
۹۹.....	توسعه پایدار
۱۰۲.....	پایداری زیست‌محیطی
۱۰۳.....	پایداری انسانی
۱۰۳.....	پایداری اجتماعی
۱۰۳.....	پایداری اقتصادی
۱۰۳.....	شاخص‌های توسعه پایدار
۱۰۴.....	تعریف برنامه‌ریزی اقتصادی
۱۰۵.....	ویژگی‌های برنامه‌ریزی اقتصادی
۱۰۶.....	انواع برنامه‌ریزی اقتصادی
۱۰۸.....	برنامه‌ریزی توسعه
۱۰۹.....	توسعه، برنامه‌ریزی و دولت
۱۱۱.....	فصل چهارم: شفافیت و توسعه اقتصادی
۱۱۳.....	مقدمه
۱۱۴.....	تعریف و مفهوم شفافیت
۱۱۷.....	شفافیت زمینه‌ساز نظارت عمومی
۱۱۸.....	چرایی شفافیت
۱۱۸.....	چیستی شفافیت
۱۱۹.....	شفافیت اقتصادی
۱۱۹.....	انواع شفافیت
۱۲۲.....	اهمیت شفافیت در توسعه
۱۲۳.....	شفافیت و حکمرانی خوب
۱۲۵.....	پیدایش حکمرانی خوب
۱۲۷.....	تعریف حکمرانی خوب
۱۲۷.....	اصول حکمرانی خوب

۱۲۹.....	نقش رسانه در شفافیت و توسعه اقتصادی
۱۳۰.....	ابعاد تأثیرگذاری رسانه‌ها در تحقق توسعه
۱۳۱.....	نقش رسانه‌های محلی در توسعه
۱۳۳.....	خبر توسعه
۱۳۴.....	کدام رسانه، کدام توسعه
۱۳۸.....	شفافیت سازی شرط لازم توسعه اقتصادی
۱۴۱.....	فصل پنجم: اقتصاد و فرهنگ
۱۴۳.....	مقدمه
۱۴۴.....	تعریف و مفهوم فرهنگ
۱۴۵.....	تعاریف عمومی فرهنگ
۱۴۶.....	تعریف و مفهوم فرهنگ اقتصادی
۱۴۷.....	خاستگاه اقتصاد و فرهنگ
۱۴۹.....	شالوده فرآیند توسعه و اقتصاد «فرهنگ است»
۱۵۳.....	مفهوم توسعه فرهنگی
۱۵۳.....	تعریف یونسکو از توسعه فرهنگی
۱۵۵.....	رویکردهای مختلف کشورهای مختلف در سیاست فرهنگی و استراتژی فرهنگی
۱۵۵.....	تاریخچه توسعه فرهنگی
۱۵۵.....	جایگاه و اهمیت توسعه فرهنگی
۱۵۶.....	کالبدشکافی توسعه فرهنگی
۱۵۷.....	ویژگی‌های توسعه فرهنگی
۱۵۷.....	شاخص‌های توسعه فرهنگی
۱۵۷.....	مفهوم فرهنگ توسعه
۱۵۸.....	عوامل مؤثر فرهنگی در توسعه اقتصادی
۱۵۸.....	رابطه فرهنگ و توسعه اقتصادی
۱۵۹.....	رابطه فرهنگ و توسعه
۱۶۰.....	دلایل لزوم عناصر فوق به‌عنوان پیش‌نیاز
۱۶۶.....	نقش و جایگاه توسعه فرهنگی در سند چشم‌انداز
۱۶۶.....	نقش و جایگاه توسعه فرهنگی در سیاست‌های کلی نظام
۱۶۷.....	فرهنگ چگونه تغییر می‌کند؟
۱۷۱.....	نقش نخبگان در توسعه